Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-09-07

Ärende
TN 2021-0716

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Handläggare
Fredrik Cavalli-Björkman
08-123 339 04
fredrik.cavalli-bjorkman@sll.se

Trafiknämnden
2021-09-28, punkt 9

Svar på skrivelse från (S) om kontrollanternas roll i SL-trafiken

Ärendebeskrivning

Svar på skrivelsen från Socialdemokraterna innehållandes frågor om biljettkontrollens verksamhet samt samverkan med andra entreprenörer.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande samt skrivelse från Socialdemokraterna angående kontrollanternas roll i SL-trafiken, inkommen 15 juni 2021.

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta följande.

1. Skrivelsen anses besvarad.

Förslag och motivering

Socialdemokraterna ställer i skrivelsen frågor kring biljettkontrollanternas verksamhet och samverkan med andra entreprenörer.

1. Hur ser statistiken ut för kontrollanternas verksamhet uppdelat i var de genomför flest kontroller, var de utfärdar flest kontrollavgifter då person inte haft giltig biljett, vilka grupper får kontrollavgifter? Statistik både innan och under pandemin är intressant ur jämförelsesyfte

Kontroller utförs proportionerligt baserat på resenärsflödet per trafikslag utmed hela SL:s trafiknät, detta görs enligt avtalad uppdragsbeskrivning. SL för ingen

statistik över vilka grupper som får kontrollavgifter. Då resenärsflödet är störst inom tunnelbanan sker ca 50-65% av antalet kontroller inom detta område. Målsättningen med verksamheten av biljettkontrollen är att med hög synlighet över hela SL:s trafiknät för att visa närvaro och indirekt öka betalningsviljan hos våra resenärer.

Under 2019 skedde	ca 77% av antalet kontroller på området Tunnelbana ca 15% på området Pendeltåg ca 5% på området Lokalbanor ca 3% på området Buss
Under 2020 skedde	ca 55% av antalet kontroller på området Tunnelbana ca 21% på området Pendeltåg ca 13% på området Lokalbanor ca 11% på området Buss
Under 2021 skedde (1/1-18/8)	ca 63% av antalet kontroller på området Tunnelbana ca 21% på området Pendeltåg ca 13% på området Lokalbanor ca 3% på området Buss

Under pandemin har biljettkontrollen för att undvika onödig trängsel inte gjort ombordkontroller eller befunnit sig på stora knutpunkter. Detta har framförallt påverkat arbetssättet gällande tunnelbanan.

2. Finns det mönster i statistiken?

Generellt har trafikslag tunnelbana före pandemin haft flest antal utfärdade kontrollavgifter till följd av flest kontroller på grund av ett högt resenärsflöde. Pandemin har dock inneburit en stor påverkan på samhället i stort, vilket även berört kollektivtrafiken. Trafikförvaltningen har efter bästa förmåga anpassat sig till vid var tid gällande förutsättningar för att fullfölja vårt uppdrag och säkerställa vår trafik. För att minska trängsel och kunna köra full trafik har man för trafikslag buss haft påstigning genom de bakre dörrarna under en period. Detta har ställt ett högre krav på våra resenärer att ha en giltig biljett innan de påbörjar sin resa. Vi har i samband med detta sett en trend av att s.k. strategiskt fusk ökat inom detta område till följd av stängd framdörr.

3. Hur säkerställer SL som uthyrare att dess hyresgäst inte stänger ute andra personalgrupper som ska ha rätt till lokalerna?

Biljettkontrollverksamheten har tillgång till ett antal lokaler som framgår enligt avtal. För lokaler som övriga entreprenörer hyrt av SL faller ansvar och samverkan på entreprenörerna sinsemellan. Under pandemin har det uppstått svårigheter att dela gemensamma personalutrymmen då antalet lokaler och utrymmen är begränsade. Biljettkontrollverksamheten ser därför nu över möjligheter till att nyttja även andra lokaler vid strategiska utgångspunkter som är anpassade till verksamheten.

4. Hur följer trafikförvaltningen upp samarbetet mellan ordningsvaktsresurser och kontrollanter?

På trafikförvaltningen finns en kontinuerlig dialog om hur samarbetet fortlöper. Det finns även avtalat i uppdraget där SL tillhandahåller ordningsvakter i den omfattning som behövs för att bedriva biljettkontrollverksamheten på ett effektivt sätt. Ordningsvakter ska delta i biljettkontrollverksamheten där behov finns för att säkerställa biljettkontrollanternas trygghet under arbetet.

David Lagneholm
Förvaltningschef

Fredrik Cavalli-Björkman
Chef trafikavdelningen

Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-09-07

Ärende
TN 2021-0716

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Trafiknämnden

SKRIVELSE
2021-06-15

Socialdemokraterna
I STOCKHOLMSREGIONEN

Skrivelse om kontrollanternas roll i SL-trafiken

Kontrollanterna har en viktig roll i SL-trafiken. Fuskåkande är inte acceptabelt och ska motverkas, här spelar kontrollanterna den viktigaste rollen. Under pandemin har kontrollanternas roll i perioder varit annorlunda då de under den värsta smittspridningen i den första vågen istället ägnade sig åt att kartlägga trängsel.

Under hösten 2020 har de dock återgått till att kontrollera biljetter. Kontrollanternas roll är inte oproblematisk och de möter ofta resenärer som inte uppskattar deras arbete, detta har ökat under pandemin då det uppfattas som att de skapar trängsel och jagar människor som på grund av att framdörren är stängd inte kan validera sin biljett snarare än människor som med flit låter bli.

Kontrollanternas, och i förlängningen SLs, legitimitet drabbas om resenärerna uppfattar att kontrollanternas uppdrag är att jaga äldre människor som vill betala men inte har en smartphone snarare än människor som regelbundet fuskar.

Vi har även fått rapporter om att det är fortsatta problem för kontrollanterna att komma in i de lokaler SL hyr ut till MTR, trots att så inte bör vara fallet och att samarbetet med ordningsvakterna blir otydligt när rollfördelningen dem emellan inte är klarlagd och operatörerna hellre vill att kontrollanterna jagar fler blippar än att lägga tid på en enskild person som skapar problem och ordningsvakt behövs för att hålla kvar individen i fråga en längre tid i väntan på polis.

Hur SL kravställer upphandlingen påverkar hur operatören planerar kontrollverksamheten. Därför behöver vi följa upp resultatet och säkerställa att de krav vi ställer i upphandlingen får det resultat vi vill ha – att fusket minskar.

Mot bakgrund av ovanstående vill vi ställa följande frågor:

1. Hur ser statistiken ut för kontrollanternas verksamhet uppdelat i var de genomför flest kontroller, var de utfärdar flest kontrollavgifter då person inte haft giltig biljett, vilka grupper får kontrollavgifter? Statistik både innan och under pandemin är intressant ur jämförelsesyfte
2. Finns det mönster i statistiken?
3. Hur säkerställer SL som uthyrare att dess hyresgäst inte stänger ute andra personalgrupper som ska ha rätt till lokalerna?
4. Hur följer trafikförvaltningen upp samarbetet mellan ordningsvaktsresurser och kontrollanter?